

Metsävakuutus

METSÄVAKUUTUS	SIVU
1 Yleiskuvaus	2
2 Vakuutuksen kohde	2
3 Korvattavat vakuutustapahtumat ja niihin liittyvät rajoitukset	2
4 Korvaussäännökset	3
5 Suojeluohjeet	3
6 Indeksiehto	
7 Yleiset sopimusehdot (Vakuutus sopimuslaista johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia)	4

TUTUSTUKAA ERITYISESTI SINISELLÄ PAINETTUIHIN RAJOITUSEHTOIHIN

METSÄVAKUUTUS

Metsävakuutusta koskeva vakuutus sopimus muodostuu vakuutuksenottajalle annettavien vakuutus kirjan ja siihen liittyvän laskelman sekä vakuutusehtojen sisältämistä tiedoista ja määräyksistä.

Vakuutus kirjaan on merkitty tiedot vakuutuksenottajasta, vakuutettavista tiloista ja niiden vakuutus maksun perusteena olevista pintaaloista, sovitun vakuutusturvan laajuudesta ja omavastuusta sekä muista sopimukseen vaikuttavista olennaisista tiedoista. Laskelmaan on merkitty tiedot vakuutus maksuista.

Vakuutusehdoissa kerrotaan vakuutus sopimukseen sovellettavat sopimusehdot. Vakuutusehdoissa on selostettu myös vakuutus sopimus laista johtuvia säännöksiä vakuutuksen voimaantulosta, voimassaolosta ja päättymisestä sekä vakuutus maksun maksamisesta. Lisäksi selostetaan tiedonantovelvollisuus eri tilanteissa sekä korvausmenettelyyn liittyvät asiat.

1 Yleiskuvaus

Vakuutus sisältää, sen mukaan kuin vakuutus kirjassa on mainittu, metsävakuutuksen joko laajalla turvatasolla, perusturvatasolla tai suppealla turvatasolla.

Vakuutuksen tarkoituksena on korvata näiden ehtojen mukaisesti kohdassa 3 mainituista vahinkotapahtumista aiheutunut suoranainen esinevahinko sekä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset.

2 Vakuutuksen kohde

Vakuutuksen kohteena ovat vakuutus kirjassa mainitun tilan metsätaloukseen puusto ja taimikko.

Metsätaloukseen maalla tarkoitetaan metsämaata, kitumaata ja näiden muodostamaan kokonaisuuteen kuuluvaa joutomaata.

Vakuutuksen kohteena on myös hakkuupaikalla ja metsä- tai tienvarsivarastossa oleva, vakuutuksenottajan omistama, vakuutus kirjassa mainitulta tilalta hakattu puutavara.

3 Korvattavat vakuutustapahtumat ja niihin liittyvät rajoitukset

3.1 Turvatasot

Vakuutuksenottaja voi valita haluamansa turvatason seuraavista kolmesta vaihtoehdosta. Turvataso voidaan valita erikseen kullekin vakuutettavalle tilalle ja se merkitään vakuutus kirjaan.

Vakuutuksenottajan valitsemasta turvatasosta riippumatta sovelletaan jäljempänä kohdassa 3.5 mainittuja rajoituksia.

3.2 Laaja turvataso

3.2.1 Palo-, myrsky- ja lumivahinko

Vakuutuksesta korvataan irtipäässeeseen tulen ja sen sammutustoimien sekä myrskyn ja lumen aiheuttama vahinko:

- puustolle (valtapituus yli 7 metriä) ja puutavaralle, kun vahingoituneen puuston tai puutavaran määrä vakuutustapahtumaa kohti on vähintään 15 kiintokuutiometriä
- taimikolle (valtapituus korkeintaan 7 metriä), kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen.

3.2.2 Hyönteis- ja tulvavahinko puustolle

Vakuutuksesta korvataan hyönteisten ja tulvan puustolle (valtapituus yli 7 metriä) aiheuttama vahinko tuhkohoidissa, joissa puusto on vioittunut vähintään puolen hehtaarin suuruusella, yhtenäisellä alueella siten, että alue joudutaan vahingon välittömänä seurauksena kokonaan metsittämään.

3.2.3 Eläin-, sienitauti- ja tulvavahinko taimikolle

Vakuutuksesta korvataan hyönteisten, jyrsijöiden, jänisten, lintujen, sienitautien ja tulvan aiheuttama vahinko taimikolle (valtapituus korkeintaan 7 metriä), kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen.

3.2.4 Puutavaran anastaminen

Vakuutuksesta korvataan vahinko, joka aiheutuu hakkuupaikalle tai metsätien varteen varastoidun puutavaran anastamisesta, kun anastetun puutavaran määrä on vähintään 15 kiintokuutiometriä.

3.3 Perusturvataso

3.3.1 Palo-, myrsky- ja lumivahinko

Vakuutuksesta korvataan irtipäässeeseen tulen ja sen sammutustoimien sekä myrskyn ja lumen aiheuttama vahinko:

- puustolle (valtapituus yli 7 metriä) ja puutavaralle, kun vahingoituneen puuston tai puutavaran määrä vakuutustapahtumaa kohti on vähintään 15 kiintokuutiometriä
- taimikolle (valtapituus korkeintaan 7 metriä), kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen.

3.4 Suppea turvataso**3.4.1 Palovahinko**

Vakuutuksesta korvataan irtipäässeeseen tulen ja sen sammutustoimien aiheuttama vahinko:

- puustolle (valtapituus yli 7 metriä) ja puutavaralle, kun vahingoittuneen puuston tai puutavaran määrä vakuutustapahtumaa kohti on vähintään 15 kiintokuutiometriä
- taimikolle (valtapituus korkeintaan 7 metriä), kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen.

3.5 Vakuutustapahtumiin liittyvät rajoitukset (koskevat kaikkia turvatasoja)

Vakuutuksesta ei korvata:

- vahinkoa, jos vakuutustapahtuma on alkanut ennen vakuutuksen voimaantuloa
- vahinkoa siltä osin kuin se korvataan julkisista varoista eikä siltä osin kuin korvausta suoritetaan ainaismetsä- tai ainaismetsäpalo-vakuutuksesta
- puustolle aiheutuneen vahingon johdosta syntyviä metsittämiskustannuksia
- jälkiraivauksesta aiheutuneita kustannuksia
- vahinkoa, joka johtuu ilman, veden tai maaperän saastumisesta
- vahinkoa, joka on aiheutunut sodasta, kapinasta, vallankumouksesta, lakosta tai muusta senkaltaisesta syystä taikka ydin-vahingosta.

4 Korvaussäännökset**4.1 Korvauksen laajuus**

4.1.1 Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtuman johdosta puustolle ja puutavaralle aiheutunut vahinko:

- puutavaralajisiirtymästä
- käyttökelvottomaksi tulemisesta
- tuhoutumisesta.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtuman johdosta aiheutunut vahinko:

- hakkuu- ja korjuukustannusten kohoamisesta
- liian aikaisin tapahtuneesta hakkuusta (odotusarvovahinko).

4.1.2 Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtuman johdosta taimikolle sen tuhoutumisesta aiheutunut vahinko (kustannusarvovahinko).

4.1.3 Vakuutuksesta korvataan välttämättömät ja kohtuulliset jälkivartiointikustannukset siitä lähtien, kun pelastustoiminnan johtaja on määrännyt jälkivartiointiin metsänomistajan vastuulle.

4.1.4 Vakuutuksesta korvataan kohtuulliset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet vakuutuksenottajan omista toimenpiteistä metsäpalon torjumiseksi ja rajoittamiseksi.

4.2 Korvauksen määrän laskeminen ja suorittaminen

4.2.1 Vahingon määrän arvioinnin perusteena on:

- puuston hakkuuarvo
 - puuston odotusarvo
 - puutavaran hinta
 - taimikon kustannusarvo
- välittömästi ennen ja jälkeen vakuutustapahtuman.

Puuston hakkuuarvolla tarkoitetaan puustosta saatavaa kantorahaa käypinä puutavaralajeina myydessä.

Puuston odotusarvolla tarkoitetaan puustosta tulevaisuudessa saatavien tuottojen perusteella laskettua nykyarvoa.

Puutavaran hinnalla tarkoitetaan hakatusta puutavarasta saatavaa myyntihintaa.

Taimikon kustannusarvolla tarkoitetaan taimikon perustamisesta ja kasvattamisesta aiheutuneita kustannuksia.

4.2.2 Vahingon määrän arvioinnissa ei oteta huomioon muita omaisuuden liittyviä etuuksia tai vahingosta välillisesti aiheutuvaa tappiota taikka voiton tai muiden etujen menetystä.

4.2.3 Vahingon määrä lasketaan vahinkohetkellä vallinneen hintatason mukaisesti.

4.2.4 Odotusarvolisä korvataan silloin, kun vahingon kohteeksi joutunut puusto vahingon jälkeen todetaan Metsätalouden kehittämisskeskus Tapion ohjeiden mukaisesti vajaatuottoiseksi.

4.3 Korvauksen yläraja myrskyvahingoissa

Myrskyn aiheuttamissa vahingoissa korvattavan vahingon määrä on korkeintaan vakuutuskirjaan merkitty rahamäärä vahingoittuneen puuston kiintokuutiometriä kohti lisätynä mahdollisella odotusarvolisän osuudella.

4.4 Omavastuu

Korvauksen määrä on vahingon määrä vähennettynä vakuutuskirjaan merkityllä omavastuulla.

4.5 Arvonlisävero

Jos vakuutettu on arvonlisäverolain mukaan oikeutettu vähentämään vahingon korjauskustannuksiin tai vahingoittuneen omaisuuden jälleenhankintakustannuksiin sisältyvän veron, maksetaan korvaus kustannuksiin sisältyvän arvonlisäveron määrällä vähennettynä.

Korvaus maksetaan arvonlisäveron määrällä vähennettynä myös silloin, kun vakuutetulla on arvonlisäverolain tai liikevaihtoverolain mukaan ollut oikeus vähentää tuhoutuneen tai menetetyn omaisuuden hankintahintaan sisältynyt vero.

4.6 Muita vahinkoon ja korvaukseen liittyviä säännöksiä

4.6.1 Vahingosta on viipymättä ilmoitettava vakuutuksenantajalle ja tehtävä kirjallinen vahinkoilmoitus.

4.6.2 Vakuutuksenantajalle on varattava tilaisuus tarkastaa vahingot ennen kuin vahinkoaluetta ryhdytään raivaamaan, vahingoittuneita puita korjaamaan tai ennen kuin ryhdytään muihin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaikeuttaa vahingon toteamista.

4.6.3 Vahingoittunut ja vahingoittumaton jäljelle jäänyt omaisuus jää vakuutuksenottajan omistukseen, mutta vakuutuksenantajalla on oikeus lunastaa vahingoittuneet puut ja puutavara niiden arvioidusta arvosta.

4.6.4 Puutavaran anastamisvahingosta tulee tehdä ilmoitus myös poliisiviranomaiselle. Vahinkoilmoitukseen on liitettävä jäljennös rikos-ilmoituksesta ja mikäli poliisitutkinta on tehty, myös tutkintapöytäkirja.

4.6.5 Kiinnityksenhaltijan oikeudet vahingonkorvaukseen määritellään maakaareissa. Vakuutuksenottajan on vakuutustapahtuman jälkeen tarvittaessa selvitettävä, että metsä on vapaa kiinteistöön velan vakuudeksi vahvistetusta kiinnityksestä, tai että kiinnityksenhaltijat ovat suostuneet korvauksen suorittamiseen vakuutuksenottajalle, taikka että vakuutuksenottajalla maakaaren 17 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan on oikeus itse nostaa vakuutuskorvaus (katso maakaari 17:8 2 mom).

5 Suojeluohjeet**5.1 Suojeluohjeiden merkitys**

Suojeluohjeiden tarkoituksena on torjua uhkaavia vaaroja ja vähentää syntyviä vahinkoja.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt suojeluohjeiden noudattamisen tallaan tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, voidaan korvausta vähentää tai se evätä (katso myös yleiset sopimus-ehdot, kohta 6.1).

5.2 Avotulen käsittely

Avotulta ei saa sytyttää, jos kuivuuden tai muun syyn takia olosuhteet ovat sellaiset, että metsäpalon vaara on ilmeinen. Metsäpalovaroituksen aikana avotulen teko on ehdottomasti kielletty. Avotulta on jatkuvasti valvottava ja se on sammutettava erityisen huolellisesti.

Metsänhoidollinen kulutus saadaan kuitenkin kuivanakin aikana suorittaa ammattimiehen johdolla erityistä varovaisuutta noudattaen. Kulutuksesta on aina ennakolta ilmoitettava asianomaisen kunnan pelastusviranomaiselle.

5.3 Puutavaran poistaminen metsästä hyönteistuhon torjumiseksi

5.3.1 Vakuutuksenottaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että kuorellinen havupuutavara kuljetetaan pois metsästä tai tienvarsivarastosta Metsän hyönteis- ja sienituhon torjunnasta annetun lain (263 / 91) säätämään määräaikaan mennessä tai muuten huolehditaan siitä, ettei varastoidusta puutavarasta ilmeisestikään merkittävästi pääse leviämään metsätuhoja aiheuttavia hyönteisiä.

5.3.2 Jos metsässä on merkittävästi myrskyn, lumen, tulipalon tai muun tuhonaiheuttajan vahingoittamia havupuita, vakuutuksenotta-

ja on velvollinen huolehtimaan, että vahingoittuneet puut korjataan metsästä ennen laissa säädetyn määräajan päättymistä tai muuten huolehtimaan siitä, ettei vahinkopuista pääse leviämään metsätuhoja aiheuttavia hyönteisiä.

6 Indeksiehto

Vakuutusmaksu on sidottu Metsäntutkimuslaitoksen laskemaan metsävakuutusmaksuindeksiin, joka perustuu hakkuuvuosittaisiin puukuutiometrin bruttoarvoihin ja metsätyöntekijäin ansiotasoindeksiin seuraavia sääntöjä noudattaen:

Tarkistusindeksi on tarkistushetkeä vastaavan vuoden metsävakuutusmaksuindeksi.

Tarkistushetki on vakuutuskauden alkamispäivä.

Indeksillä tarkistettu vakuutuskauden vakuutusmaksu on yhtä monta prosenttia edellisen vakuutuskauden vakuutusmaksusta kuin tarkistushetken indeksi on edellisen vakuutuskauden tarkistusindeksistä.

Yleiset sopimusehdot

(vakuutus sopimuslaista johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia)

Vakuutus sopimuslaki (543/94) on vakuutus sopimuksia koskeva laki, joka sisältää asiakkaan ja Lähivakuutuksen väliseen sopimussuhteeseen sekä eräiden kolmansien henkilöiden oikeuksiin vaikuttavia säännöksiä. Seuraavassa on osa lain keskeisimmistä säännöksistä sekä asiat, joista vakuutusehdoissa on lain mukaan määrättävä. Tähän vakuutus sopimukseen sovelletaan kuitenkin myös sellaisia vakuutus sopimuslain säännöksiä, joita ei jäljempänä ole esitetty. Otsikoiden jälkeen suluissa olevat pykälämerkinnät viittaavat niihin vakuutus sopimuslain säännöksiin, joissa käsitellään otsikossa mainittuja asioita.

I ERÄÄT KESKEISET KÄSITTEET

Vakuutus sopimus voi muodostua yhdestä tai useammasta vakuutuksesta. Vakuutus sopimuksen keskeinen sisältö (6 §) määritellään vakuutus kirjassa ja vakuutusehdoissa.

Vahinko vakuutuksella (2 §) tarkoitetaan vakuutusta, joka otetaan esinevahingon, vahingon korvaus velvollisuuden tai muun varallisuus vahingon aiheuttaman menetyksen korvaamiseksi.

Vakuutuksen antajalla (2 §) tarkoitetaan tässä yhteydessä Lähivakuutus Keskinäistä Yhtiötä tai Lähivakuutus yhdistystä. Ehtotekstissä tai tuoteselosteessa käytetään vakuutuksen antajasta nimitystä Lähivakuutus.

Vakuutuksen ottaja (2 §) on se, joka on tehnyt Lähivakuutuksen kanssa vakuutus sopimuksen.

Vakuutettu (2 §) on se, jonka hyväksi vakuutus on voimassa.

Vakuutus kausi (16 §) on sovittu vakuutus kirjaan merkitty vakuutuksen voimassa olo aika. Vakuutus sopimus jatkuu sovitun vakuutus kauden kerrallaan, jollei jompi kumpi sopimus puoli irtisano sopimusta.

Vakuutus tapahtuma on se tapahtuma, jonka perusteella vakuutuksesta suoritetaan korvausta.

Suojeluohje (31 §) on vakuutus kirjassa, vakuutusehdoissa tai muutoin kirjallisesti asetettu velvollisuus noudattaa määräyksiä, joilla on tarkoitus estää tai rajoittaa vahingon syntymistä.

2 TIETOJEN ANTAMINEN ENNEN VAKUUTUS-SOPIMUKSEN TEKEMISTÄ

2.1 Lähivakuutuksen tiedonantovelvollisuus (5 § ja 9 §)

Lähivakuutus antaa ennen vakuutus sopimuksen solmimista vakuutuksen hakijalle vakuutus tarpeen arvioimiseksi ja vakuutuksen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot, kuten tietoja Lähi-

vakuutuksen omista vakuutus muodoista, vakuutus maksuista ja vakuutusehdoista. Tietoja annettaessa kiinnitetään huomiota myös vakuutus turvan olennaisiin rajoituksiin.

Vakuutuksen etämyynnissä annetaan lisäksi kuluttajansuojalain 6 a luvussa tarkoitetut ennakotiedot. Etämyynnillä tarkoitetaan esim. vakuutusten myymistä puhelimitse tai verkossa.

Jos Lähivakuutus tai sen edustaja on vakuutusta markkinoitaessa jättänyt vakuutuksen ottajalle antamatta tarpeellisia tietoja vakuutuksesta tai on antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutus sopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksen ottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää.

2.2 Vakuutuksen ottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus (22 §, 23 § ja 34 §)

Vakuutuksen ottajan ja vakuutetun tulee ennen vakuutuksen myöntämistä antaa oikeat ja täydelliset vastaukset Lähivakuutuksen esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä Lähivakuutuksen vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutuksen ottajan ja vakuutetun tulee lisäksi vakuutus kauden aikana ilman aiheetonta viivytystä oikaista Lähivakuutukselle antamansa vääriksi tai puutteelliseksi havaitsemansa tiedot.

Jos vakuutuksen ottaja tai vakuutettu on täyttäessään edellä mainittua velvollisuuttaan menettänyt vilpillisesti, vakuutus sopimus ei sido Lähivakuutusta. Lähivakuutuksella on oikeus pitää maksetut vakuutus maksut, vaikka vakuutus raukeaisi.

Jos vakuutuksen ottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa, korvausta voidaan alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys seikalla, jota vakuutuksen ottajan tai vakuutetun antama väärä tai puutteellinen tieto koskee, on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksen ottajan ja vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutus maksu on vakuutuksen ottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovitun vakuutus maksun suhde vakuutus maksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama annetun tiedon ja oikean ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta vakuutus korvauksen alentamiseen.

3 LÄHIVAKUUTUKSEN VASTUUN ALKAMINEN JA VAKUUTUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

3.1 Lähivakuutuksen vastuun alkaminen (11 §)

Lähivakuutuksen vastuu alkaa, jollei muusta ajankohdasta ole yksilöllisesti sovittu vakuutuksenottajan kanssa silloin, kun Lähivakuutus tai vakuutuksenottaja antaa tai lähettää hyväksyvän vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen.

Jos vakuutuksenottaja on antanut tai lähettänyt kirjallisen vakuutushakemuksen Lähivakuutukselle ja jos on ilmeistä, että Lähivakuutus olisi hakemuksen hyväksynyt, Lähivakuutus vastaa myös hakemuksen antamisen tai lähettämisen jälkeen sattuneesta vakuutustapahtumasta.

Vakuutushakemus tai hyväksyvä vastaus, jonka vakuutuksenottaja on antanut tai lähettänyt Lähivakuutuksen edustajalle, katsotaan jätetyksi tai lähetetyksi Lähivakuutukselle.

Jollei ole selvitystä siitä, mihin vuorokaudenaikaan vastaus tai hakemus on annettu tai lähetetty, katsotaan tämän tapahtuneen kello 24.00.

3.2 Vakuutussopimuksen voimassaolo (16 §)

Vakuutussopimus on jatkuva, ellei sitä ole sovittu määräaikaiseksi.

Vakuutussopimus on ensimmäisen vakuutuskauden päätyttyä voimassa sovitun vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutuksenottaja tai Lähivakuutus irtisano sopimusta.

Määräaikainen vakuutussopimus on voimassa sovitun ajan.

Vakuutussopimus voi päättyä myös muista jäljempänä kohdissa 4.2 ja 15 mainituista syistä.

4 VAKUUTUSMAKSU

4.1 Vakuutusmaksun maksaminen (38 §)

Vakuutusmaksu on maksettava kuukauden kuluessa siitä, kun Lähivakuutus lähetti vakuutuksenottajalle vakuutusmaksua koskevan laskun. Ensimmäistä maksua ei kuitenkaan tarvitse maksaa ennen Lähivakuutuksen vastuun alkamista eikä myöhempiä maksuja ennen sovitun vakuutusmaksukauden tai vakuutuskauden alkamista. Jos Lähivakuutuksen vastuu alkaa joltakin osin myöhemmin, tätä osaa koskevaa vakuutusmaksua ei tarvitse maksaa ennen vastuun alkamista.

Jos vakuutuksenottajan suoritus ei riitä kaikkien Lähivakuutuksen vakuutusmaksusaatavien maksamiseen, vakuutuksenottajalla on oikeus määrätä, mitä vakuutusmaksusaatavia hänen suoritussillaan lyhennetään. Maksamattomille vakuutusmaksusaataville kertynyt korko kuitataan kuitenkin maksetuksi ennen pääomaa.

4.2 Vakuutusmaksun viivästyminen (40 §)

Lähivakuutuksen vastuu ei lakkaa ennen vakuutuskauden päättymistä, vaikka vakuutuskautta koskevaa maksua ei olisikaan määräaikana maksettu. Lähivakuutus perii tällöin vakuutusmaksun viivästyskorkoineen ulosottoin ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta on säädetty.

Ennen täytäntöönpanotoimenpiteisiin ryhtymistä vakuutuksenottajalle ilmoitetaan perittävä maksu ja maksun peruste sekä se, että täytäntöönpanotoimenpiteisiin ryhdytään, jos vakuutuksenottaja ei kirjallisesti 14 päivän kuluessa ilmoituksen lähettämisestä kiistä maksuvelvollisuuttaan. Jos maksuvelvollisuus kiistetään, täytäntöönpanon edellytyksenä on tuomioistuimen ratkaisu.

Lähivakuutuksen vastuu lakkaa kuitenkin edellä tarkoitetun vakuutuskauden päättyessä, jollei vakuutusmaksua ole sitä ennen kokonaisuudessaan maksettu.

Jos vakuutusmaksua ei makseta edellä kohdassa 4.1 tarkoitettussa määräajassa, myöhästymisajalta on maksettava viivästyskorkoa korkolain mukaan.

4.3 Vakuutusmaksun palauttaminen sopimuksen päättyessä (45 §)

4.3.1 Vakuutusmaksun laskeminen

Jos vakuutus päättyy sovittua ajankohtaa aikaisemmin, Lähivakuutuksella on oikeus vakuutusmaksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on ollut voimassa. Vakuutusmaksuna peritään tällöin toteutuneen vakuutuskauden ja sovitun vakuutuskauden välistä suhdetta vastaava osa koko vakuutuskauden maksusta.

Venevakuutuksessa vakuutusmaksu kohdistuu vakuutuksen luonteesta johtuen siten, että 80 % vuosimaksusta kohdistuu kesäkuukausiin ajalle 1.5. - 31.10. ja 20 % talvikuukausiin ajalle 1.11. - 30.4.

4.3.2 Korvaus vakuutuksen hoitokuluista

Vakuutuksen päättyessä vakuutuksenottajan toimittaman irtisanomisen vuoksi kesken sovitun vakuutuskauden Lähivakuutuksella on edellä esitetyn lisäksi oikeus periä korvauksena vakuutuksen hoidosta aiheutuneista kustannuksista 10 % sovitun vakuutuskauden vakuutusmaksusta, kuitenkin vähintään 10 ja enintään 50 euroa.

4.3.3 Vakuutusmaksun palauttaminen

Mikäli vakuutusmaksu on vakuutuksen päättyessä jo maksettu, Lähivakuutus palauttaa vakuutuksenottajalle edellä selostettavalla tavalla määräytyvän maksun sekä vakuutuksen hoitokuluista perittävän korvauksen ylittävän osan maksusta. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta, jos asiassa on menetely vilpillisesti kohdassa 2.2 tarkoitetuissa tilanteissa.

Maksunpalautuksesta voidaan vähentää maksamattomat eräänntyneet vakuutusmaksut ja muut eräänntyneet saatavat yleisten kuittausedellytysten mukaisesti.

Jos palautettava maksu on vähemmän kuin 8 euroa, ei sitä erikseen palauteta.

5 TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKANA

5.1 Lähivakuutuksen tiedonantovelvollisuus (6 §, 7 § ja 9 §)

Vakuutussopimuksen solmimisen jälkeen Lähivakuutus antaa vakuutuksenottajalle vakuutuskirjan sekä vakuutusehdot.

Vakuutuksen voimassaoloaikana Lähivakuutus lähettää vakuutuksenottajalle vuosittain tiedon vakuutusmäärästä ja muista sellaisista vakuutusta koskevista seikoista, joilla on vakuutuksenottajalle ilmeistä merkitystä (vuositiedote).

Jos Lähivakuutus tai sen edustaja on vakuutuksen voimassaoloaikana antanut vakuutuksesta puutteellisia, virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutussopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aiheutta käsittää, jos tällaisten puutteellisten, virheellisten taikka harhaanjohtavien tietojen voidaan katsoa vaikuttaneen vakuutuksenottajan menettelyyn. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka Lähivakuutus tai sen edustaja on vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta korvauksesta.

5.2 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä (26 § ja 34 §)

Vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa Lähivakuutukselle vakuutussopimusta solmittaessa ilmoitetuissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa vakuutuskauden aikana tapahtuneesta olennaisesta vahingonvaaraa lisäävästä muutoksesta, jota Lähivakuutuksen ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta solmittaessa. Vakuutuksenottajan on ilmoitettava tällaisesta muutoksesta Lähivakuutukselle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vuositiedotteen saamisesta. Lähivakuutus muistuttaa vakuutuksenottajaa tästä velvollisuudesta vuositiedotteessa.

Vaaraa lisääviä muutoksia ovat esimerkiksi vakuutuksen kohteen muutos-, korjaus- tai laajennustyöt tai käyttötarkoituksen muuttuminen.

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt ilmoittaa vaaran lisääntymisestä, korvausta voidaan alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys vahingonvaaraa lisänneellä muuttuneella olosuhteella on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovittu vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama annetun tiedon ja oikean ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta vakuutuskorvauksen alentamiseen.

6 VELVOLLISUUS ESTÄÄ JA RAJOITTAA VAHINGON SYNTYMISTÄ

6.1 Velvollisuus noudattaa suojeleohjeita (31 § ja 34 §)

Vakuutetun tulee noudattaa vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai kirjallisesti muutoin annettuja suojeleohjeita. **Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt suojeleohjeiden noudattamisen, voidaan hänelle tulevaa kor-**

vausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys suojeleohjeen laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Vastuuvakuutus

Vastuuvakuutuksessa ei korvausta vakuutetun huolimattomuuden takia alenneta eikä evätä.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt suojeleohjeen noudattamisen tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, voidaan korvausta alentaa tai se evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt suojeleohjeen noudattamisen törkeästä huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, Lähivakuutus maksaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

6.2 Vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuus (pelastamisvelvollisuus) (32 §, 34 § ja 61 §)

Vakuutustapahtuman sattuessa tai välittömästi uhatessa vakuutetun tulee kykyjensä mukaan huolehtia vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta. Jos vahinko on ulkopuolisen aiheuttama, vakuutetun tulee ryhtyä tarpeellisiin toimiin Lähivakuutuksen oikeuden säilyttämiseksi vahingon aiheuttajaa kohtaan. Vakuutetun on pyrittävä esimerkiksi selvittämään vahingon aiheuttajan henkilöllisyys. Jos vahinko on aiheutettu rangaistavalla teolla, vakuutetun tulee viivytyksettä ilmoittaa asiasta poliisiviranomaisille ja vaatia oikeudessa rikoksen tekijöille rangaistusta, jos Lähivakuutuksen etu sitä vaatii. Vakuutetun tulee muutoinkin noudattaa Lähivakuutuksen vahingon torjumiseksi ja rajoittamiseksi antamia ohjeita.

Lähivakuutus korvaa edellä mainitun pelastamisvelvollisuuden täyttämisestä aiheutuneet kohtuulliset kustannukset, vaikka vakuutusmäärä siten ylitettäisiinkin.

Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt edellä tarkoitetun pelastamisvelvollisuutensa, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa, onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Vastuuvakuutus

Vastuuvakuutuksessa ei korvausta vakuutetun huolimattomuuden takia alenneta eikä evätä.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt pelastamisvelvollisuutensa tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, korvausta voidaan alentaa tai se evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt pelastamisvelvollisuutensa törkeästä huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, Lähivakuutus maksaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

7 VAKUUTUSTAPAHTUMAN AIHEUTTAMINEN (30 § JA 34 §)

7.1 Vakuutustapahtuman aiheuttaminen tahallaan

Lähivakuutus on vastuusta vapaa vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

7.2 Törkeä huolimattomuus sekä alkoholin tai huumausaineiden käyttö

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutustapahtumaan, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa korvauksen alentamista tai epäämistä otetaan huomioon, mikä merkitys vakuutetun henkilön toimenpiteellä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutetun henkilön tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Mikäli kyse on vastuuvakuutuksesta, maksaa Lähivakuutus korvauksen mahdollisesta alentamisesta tai epäämisestä huolimatta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

8 SAMASTAMINEN (33 §)

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on vakuutustapahtuman aiheuttamisesta, suojeleuhjeiden noudattamisesta tai pelastamisvelvollisuudesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön

- 1) joka vakuutetun suostumuksella on vastuussa vakuutuksen kohteena olevasta moottorikäyttöisestä tai hinattavasta ajoneuvosta, aluksesta taikka ilma-aluksesta;
- 2) joka omistaa vakuutetun omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa ja käyttää sitä yhdessä hänen kanssaan; tai
- 3) joka asuu vakuutetun kanssa yhteisessä taloudessa ja käyttää vakuutettua omaisuutta yhdessä hänen kanssaan.

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on suojeleuhjeiden noudattamisesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön, jonka tehtävänä vakuutuksenottajaan olevan työ- tai virkasuhteen perusteella on huolehtia suojeleuhjeen noudattamisesta.

9 SYYNTAKEETTOMUUS JA PAKKOTILA (36 §)

Lähivakuutus ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuihin kohtiin 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vakuutustapahtuman tai laiminlyödessään suojeleuhjeen noudattamisen taikka pelastamisvelvollisuuden, oli 12 vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta.

Lähivakuutus ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5, 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vaaran lisääntymisen tai vakuutustapahtuman taikka laiminlyödessään suojeleuhjeen noudattamisen tai pelastamisvelvollisuuden toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

Mitä tässä kohdassa on sanottu vakuutetusta, sovelletaan myös kohdassa 8 vakuutettuun samastettavaan henkilöön.

10 KORVAUSMENETTELY

10.1 Korvauksen hakijan velvollisuudet (69 § ja 72 §)

Korvauksen hakijan on annettava Lähivakuutukselle selkaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen Lähivakuutuksen vastuun selvittämiseksi. Tällaisia asiakirjoja ja tietoja ovat esimerkiksi ne, joiden avulla voidaan todeta, onko vakuutustapahtuma sattunut, kuinka suuri vahinko on syntynyt ja kenelle korvaus on suoritettava. Korvauksen hakija on velvollinen hankkimaan ne selvitykset, jotka ovat parhaiten hänen saatavissaan ottaen kuitenkin huomioon myös Lähivakuutuksen mahdollisuudet hankkia selvitystä.

Lähivakuutukselle on varattava mahdollisuus tarkastaa vahinko.

Lähivakuutus ei ole velvollinen suorittamaan korvausta ennen kuin se on saanut edellä mainitut selvitykset.

Jos korvauksen hakija on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut Lähivakuutukselle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Lähivakuutuksen vastuun arvioimisen kannalta, voidaan korvausta alentaa tai se voidaan evätä sen mukaan, kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

10.2 Korvausoikeuden vanhentuminen (73 §)

Vakuutuskorvausta on haettava Lähivakuutukselta vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija sai tietää vakuutuksen voimassaolosta, vakuutustapahtumasta ja vakuutustapahtumasta aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä 10 vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta tai, jos vakuutus on otettu vahingonkorvausvelvollisuuden varalta, vahinkoseuraamuksen aiheutumisesta. Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vakuutustapahtumasta. **Jos korvausvaatimusta ei esitetä tässä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen.**

10.3 Lähivakuutuksen velvollisuudet (7 §, 8 §, 9 §, 67 §, 68 § ja 70 §)

Vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen Lähivakuutus antaa korvauksen hakijalle, kuten esimerkiksi vakuutetulle ja kohdassa 16.4 tarkoitetuissa tilanteissa vastuuvakuutuksessa vahinkoa kärsineelle, tietoja vakuutuksen sisällöstä ja korvauksen hakemismenettelystä. Korvauksen hakijalle mahdollisesti annetut ennakotiedot tulevasta korvauksesta, korvausmäärästä tai korvauksen suorittamistavasta eivät vaikuta vakuutussopimuksen mukaiseen suoritusvelvollisuuteen.

Lähivakuutus suorittaa vakuutustapahtumasta johtuvan vakuutussopimuksen mukaisen korvauksen tai ilmoittaa, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään kuukauden kuluuttua siitä, kun se on saanut vastuunsa selvittämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot. Jos korvauksen määrä ei ole riidaton, Lähivakuutus suorittaa kuitenkin edellä mainitussa ajassa korvauksen riidattoman osan.

Vastuuvakuutusta koskevasta korvauspäätöksestä Lähivakuutus lähettää tiedon myös vahinkoa kärsineelle.

Lähivakuutus ilmoittaa vajaavaltaisen kotikunnan holhousviranomaiselle vajaavaltaiselle suoritettavasta muusta kuin kustannusten tai varallisuuden menetysten korvaamista koskevasta vakuutuskorvauksesta, jos korvauksen kokonaismäärä on suurempi kuin 1.000 euroa.

Viivästyneelle korvaukselle Lähivakuutus maksaa korkolaissa (633/82) säädettyä viivästyskorkoa.

10.4 Kuittaus

Korvauksesta voidaan vähentää maksamattomat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut Lähivakuutuksen erääntyneet saatavat yleisten kuittausedellytysten mukaisesti.

II VAKUUTUSKORVAUS

(sovelletaan, jos omaisuutta tai etuutta vakuutettaessa on sovittu tietystä vakuutusmäärästä)

II.1 Ylivakuutus ja rikastumiskielto (57 §)

Omaisuus tai etuus on ylivakuutettu, jos vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai etuuden oikeaa arvoa suurempi.

Lähivakuutus ei korvaa ylivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneen vakuutustapahtuman johdosta enempää kuin vahingon peittämiseksi tarvittavan määrän. Jos kuitenkin vakuutusmäärä olennaisesti perustuu Lähivakuutuksen tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus suoritetaan ylivakuutuksesta vakuutusmäärän mukaisena, paitsi milloin vakuutuksenottajan tahallisesti antamat väärät tai puutteelliset tiedot olivat vaikuttaneet arvioon.

II.2 Alivakuutus (58 §)

Omaisuus tai etuus on alivakuutettu, jos vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai etuuden oikeaa arvoa pienempi.

Lähivakuutus korvaa alivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneen vakuutustapahtuman johdosta vain niin suuren osan vahingosta kuin vakuutusmäärän ja omaisuuden tai etuuden arvon välinen suhde osoittaa. Jos kuitenkin vakuutusmäärä olennaisesti perustuu Lähivakuutuksen tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus suoritetaan vahingon määräisenä, kuitenkin enintään vakuutusmäärän mukaisena.

12 MUUTOKSENHAKU LÄHIVAKUUTUKSEN PÄÄTÖKSEEN (8 §, 68 § JA 74 §)

Vakuutuksenottajalla tai korvauksenhakijalla on käytet-

tävissään eri keinoja saadakseen muutosta Lähivakuutuksen päätökseen. Hänellä on oikeus nostaa kanne Lähivakuutusta vastaan. Ennen sitä hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta tai pyytää ratkaisusuositusta lautakunnista. Lautakuntakäsittely ei estä kanteen nostamista. Sen sijaan lautakunnat eivät ota käsiteltäväksi asiaa, joka on käsitelty oikeudessa tai on siellä vireillä.

12.1 Itseoikaisu

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija epäilee virhettä Lähivakuutuksen korvauspäätöksessä tai muussa päätöksessä, hänellä on oikeus saada lähempää tietoa seikoista, jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Lähivakuutus oikaisee päätöksen, jos uudet selvitykset antavat siihen aihetta.

12.2 Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja ratkaisusuosituksia antavat lautakunnat

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija on tyytymätön Lähivakuutuksen päätökseen, hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta. Se on puolueeton elin, jonka tehtävänä on neuvoa kuluttajia vakuutus- ja korvausasioissa.

Lähivakuutuksen päätös voidaan viedä Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivaan Vakuutuslautakuntaan. Sen tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia erimielisyyksistä, jotka koskevat lain ja vakuutusehtojen tulkintaa ja soveltamista vakuutussuhteessa.

Mikäli vakuutuksenantajana on vakuutusyhdistys, voidaan Lähivakuutuksen päätös korvausperusteen osalta saattaa myös Vakuutusyhdistysten vahinkolautakunnan tutkittavaksi.

Lähivakuutuksen päätös voidaan saattaa ratkaistavaksi myös kuluttajariitalautakuntaan, joka antaa ratkaisusuosituksia kuluttajansuojalainsäädännön perusteella.

Neuvontapalvelut ja lautakuntien lausunnot ovat maksuttomia.

12.3 Käräjäoikeus

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija ei tyydy Lähivakuutuksen päätökseen, hän voi panna vireille kanteen Lähivakuutusta vastaan. Kanne voidaan panna vireille joko asianosaisen Suomessa olevan kotipaikan käräjäoikeudessa tai Lähivakuutuksen kotipaikan taikka vahinkopaikan käräjäoikeudessa, jollei Suomen kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu.

Kanne Lähivakuutuksen tekemän päätöksen johdosta on nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen sai kirjallisen tiedon Lähivakuutuksen päätöksestä ja tästä määräajasta. **Määräajan kuluttua umpeen oikeutta kanteen nostamiseen ei enää ole.**

Lautakuntakäsittelyt katkaisevat kanneoikeuden vanhentumisen.

12.4 Merivahingonlaskijan korvausselvitys ja käräjäoikeus (sovelletaan vene- ja kuljetusvakuutuksiin)

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija ei tyydy Lähivakuutuksen päätökseen, hänen tulee saattaa asia merivahingon-

laskijan ratkaistavaksi (laki merivahingonlaskijan korvausselvityksestä merivakuutusasioissa 10/16.1.1953).

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija ei tyydy merivahingonlaskijan toimittamaan korvausselvitykseen, voi hän saattaa asian käsiteltäväksi tuomioistuimessa. Kanne tulee panna vireille Helsingin kärjäoikeudessa 30 päivän kuluessa korvausselvityksen antamisesta ja kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen sai kirjallisen tiedon Lähivakuutuksen päätöksestä ja tästä määräajasta. Määräajan kuluttua umpeen oikeutta kanteen nostamiseen ei enää ole.

13 LÄHIVAKUUTUKSEN TAKAUTUMISOIKEUS (75 §)

13.1 Lähivakuutuksen takautumisoikeus kolmatta kohtaan

Vakuutetun oikeus vahingonkorvaukseen vahingosta korvausvastuussa olevalta kolmannelta henkilöltä siirtyy Lähivakuutukselle sen suorittamaan korvausmäärään saakka.

Jos vahingon on aiheuttanut kolmas henkilö yksityishenkilönä, työntekijänä, virkamiehenä tai vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettavana muuna henkilönä, syntyy Lähivakuutukselle takautumisoikeus kyseistä henkilöä kohtaan vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta, tai jos hän on korvausvastuussa vahingosta huolimattomuudesta riippumatta.

13.2 Lähivakuutuksen takautumisoikeus vakuutuksenottajaa, vakuutettua tai vakuutettuun samastettua kohtaan

Lähivakuutus saa vaatia kohdassa 16.1 tarkoitetulle vakuutetulle suorittamansa korvauksen tai sen osan takaisin siltä vakuutuksenottajalta, vakuutetulta tai vakuutettuun kohdan 8 mukaan samastetulta henkilöltä, joka on aiheuttanut vakuutustapahtuman tai laiminlyönyt kohtien 2.2 (tiedonantovelvollisuus), 5.2 (tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä), 6.1 (velvollisuus noudattaa suojeluohjeita) ja 6.2 (vahingon torjuminen- ja rajoittamisvelvollisuus) mukaisen velvollisuuden. Lähivakuutus saa takautumisoikeuden nojalla vaatia suoritettua korvauksen kokonaan, jos Lähivakuutus olisi kohdissa 2.2, 5.2, 6.1, 6.2 ja 7 mainituilla perusteilla vastuusta vapaa tai oikeutettu epäämään korvauksen. Jos korvausta olisi kohtien 2.2, 5.2, 6.1, 6.2 ja 7 mukaisesti alennettu, Lähivakuutus saa vaatia takaisin alennusta vastaavan osan korvauksesta.

14 VAKUUTUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

14.1 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana (18 §)

Lähivakuutuksella on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan uusia olosuhteita, jos

- 1) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa; tai
- 2) vakuutuksenottajan tai vakuutetun Lähivakuutukselle sopimusta solmittaessa ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.2 tarkoitettu muutos.

Lähivakuutus lähettää ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon edellä mainitusta seikasta ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muut-

tuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

14.2 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden vaihtuessa (19 §)

A. Ilmoitusmenettely

Lähivakuutuksella on jatkuvissa vakuutuksissa oikeus vakuutuskauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja sekä muita sopimusehtoja.

Ehdot ja maksut

Lähivakuutuksella on oikeus muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja ja muita sopimusehtoja, kun perusteena on

- uusi tai muuttunut lainsäädäntö tai viranomaisen määräys
- ennalta arvaamaton olosuhteiden muutos (esim. kansainvälinen kriisi, poikkeuksellinen luonnontapahtuma, suuronnettomuus).

Vakuutusmaksu ja omavastuu

Lähivakuutuksella on oikeus muuttaa vakuutusmaksua ja/tai omavastuun määrää

- vakuutukseen vaikuttavan indeksin muutosta vastaavasti
- vakuutuksen korvausmenon muutosta vastaavasti. Vakuutusmaksun korotus voi edellä mainitun indeksikorotuksen lisäksi olla kuitenkin enintään 10 % vuotuisesta vakuutusmaksusta. Ellei vakuutusta ole sidottu indeksiin, voi korvausmenon muutoksesta johtuva vakuutusmaksun korotus olla enintään 15 % vuotuisesta vakuutusmaksusta.

Vakuutusturvan sisältö

Lähivakuutuksella on lisäksi oikeus tehdä vakuutusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta vakuutussopimuksen keskeiseen sisältöön.

Jos Lähivakuutus tekee vakuutussopimukseen edellä kuvattuja muutoksia, Lähivakuutus lähettää vakuutusmaksua koskevan laskun yhteydessä vakuutuksenottajalle ilmoituksen siitä, miten vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus. Muutos tulee voimaan sen vakuutuskauden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

Tässä ehtokohdassa tarkoitettuina muutoksina ei pidetä vakuutussopimukseen sisältyvistä bonussäännöksistä johtuvia vakuutusmaksun muutoksia.

B. Vakuutuksen irtisanomista edellyttävät muutokset

Jos Lähivakuutus muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja tai muita sopimusehtoja muissa kuin edellä kohdassa A luetelluissa tapauksissa tai poistaa vakuutuksesta voimakkaasti markkinoidun edun, Lähivakuutuksen on irtisanottava vakuutussopimus päättymään vakuutuskauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

15 VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

15.1 Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus (12 §)

Vakuutuksenottajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa vakuutussopimus päättymään vakuutuskauden aikana.

Irtisanominen on suoritettava kirjallisesti. Muu irtisanominen on mitätön. Jos vakuutuksenottaja ei ole määrännyt vakuutuksen päättymisaikaa, vakuutus päättyy, kun irtisanomista koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty Lähivakuutukselle.

Irtisanomisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos vakuutussopimuksen sovittu voimassaoloaika on lyhyempi kuin 30 päivää.

15.2 Lähivakuutuksen oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana (15 §)

Lähivakuutuksella on oikeus irtisanoa vakuutussopimus päättymään vakuutuskauden aikana, jos:

- 1) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on ennen vakuutuksen myöntämistä antanut vääriä tai puutteellisia tietoja ja jos Lähivakuutus oikean asianlaidan tuntien ei olisi vakuutusta myöntänyt;
- 2) vakuutuksenottajan tai vakuutetun Lähivakuutukselle sopimusta solmittaessa ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut sellainen olennaisesti vahingonvaaraa lisäävä muutos, jota Lähivakuutuksen ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta solmittaessa;
- 3) vakuutettu on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen;
- 4) vakuutettu on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta aiheuttanut vakuutustapahtuman; tai
- 5) vakuutettu on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut Lähivakuutukselle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Lähivakuutuksen vastuun arvioimisen kannalta.

Lähivakuutus suorittaa irtisanomisen kirjallisesti ilman aiheutonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste. Vakuutus päättyy kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

15.3 Lähivakuutuksen oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden lopussa (16 §)

Lähivakuutuksella on oikeus irtisanoa vakuutussopimus päätyväksi vakuutuskauden lopussa. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

15.4 Omistajan vaihdos (63 §)

Vakuutussopimus päättyy, jos vakuutettu omaisuus siirtyy oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle kuin vakuutuksenottajalle itselleen tai tämän kuolinpesälle. Jos vakuutustapahtuma sattuu 14 päivän kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä, omaisuuden uudella omistajalla on kuitenkin oikeus korvaukseen, jollei hän itse ole ottanut omaisuudelle vakuutusta. Mikäli omaisuutta koskevaan vakuutukseen on liitetty muita vakuutuksia, esim. vastuu-, oikeusturva- tai keskeytysvakuutus, päättyy tällainen vakuutus välittömästi omaisuuden siirtyessä uudelle omistajalle.

16 KOLMANNEN HENKILÖN OIKEUDET

16.1 Muut vakuutetut, joiden hyväksi omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa (62 §)

Sen lisäksi mitä näissä vakuutusehdoissa muutoin on määrätty vakuutetusta, on omaisuutta koskeva vakuutus voimassa omistajan, omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostaneen, panttioikeuden ja pidätysoikeuden haltijan sekä muutoinkin sen hyväksi, johon omaisuutta koskeva vaaranvastuu kohdistuu.

16.2 Vakuutetun asema vakuutustapahtuman satuttua (65 §)

Lähivakuutus vetoaa korvauksen alentamiseksi tai epäämiseksi edellisessä kohdassa tarkoitettua vakuutettua kohtaan vakuutuksenottajan tai toisen vakuutetun tiedonantovelvollisuuden (kohta 2.2) tai vaaran lisääntymisestä (kohta 5.2) ilmoittamisen laiminlyöntiin vain, jos kohdassa 16.1 tarkoitettu vakuutettu ennen vakuutustapahtumaa tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää vakuutuksenottajan tai toisen vakuutetun menettelystä.

Kullakin vakuutetulla on oikeus vakuutustapahtuman johdosta suoritettavaan korvaukseen. Vakuutuksenottaja saa kuitenkin vakuutettua sitovasti neuvotella Lähivakuutuksen kanssa sekä nostaa korvauksen, paitsi jos vakuutettu on sopimuksessa nimeltä mainittu tai hän on ilmoittanut itse valvovansa oikeuttaan taikka kysymys on kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta.

16.3 Etuoikeus saada maksu korvauksesta (66 §)

Jos omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa henkilön hyväksi, jolla on saatavan vakuudeksi panttioikeus omaisuuteen, hänellä on, vaikkei saatava olisikaan erääntynyt, oikeus ennen omistajaa saada maksu korvauksesta, jollei omistaja ole korjannut vahinkoa tai aseta vakuutta sen korjaamiseksi. Mitä tässä on sanottu, on vastaavasti voimassa henkilön hyväksi, jolla on oikeus pidättää omaisuus erääntyneen saatavan vakuudeksi.

Omistajalla on oikeus saada maksu korvauksesta ennen omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostanutta.

Kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta, on voimassa mitä kiinnityksenhaltijan oikeudesta vakuutuskorvaukseen on säädetty.

16.4 Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen vastuuvakuutuksessa (67 §)

Vahinkoa kärsineellä on vastuuvakuutuksessa oikeus vaatia vakuutussopimuksen mukainen korvaus suoraan Lähivakuutukselta, jos vakuutettu on asetettu konkurssiin tai on muutoin maksukyvytön.

Jos Lähivakuutukselle esitetään korvausvaatimus, Lähivakuutus ilmoittaa tästä vakuutetulle ilman aiheutonta viivytystä sekä varaa hänelle tilaisuuden esittää selvitystä vakuutustapahtumasta. Vakuutetulle lähetetään myös tieto asian myöhemmästä käsittelystä.

Jos Lähivakuutus hyväksyy vahinkoa kärsineen korvausvaatimuksen, hyväksyminen ei sido vakuutettua.

16.5 Vahinkoa kärsineen muutoksenhakuoikeus vastuuvakuutuksessa (68 §)

Vahinkoa kärsineellä on oikeus nostaa Lähivakuutuksen korvauspäätöksen johdosta kanne Lähivakuutusta vastaan tai saattaa asia Vakuutuslautakunnan, kuluttajariitalautakunnan tai Vakuutusyhdistysten vahinkolautakunnan käsiteltäväksi kohdan 12 mukaisesti.

17 MUITA VAKUUTUSSOPIMUSLAISIA KÄSITELTÄVIÄ ASIOITA

Vakuutussopimuslaissa on säännöksiä myös seuraavista asioista:

Soveltamisala (1 §)

Säännösten pakottavuus (3 §)

Virheellisten tietojen ja vaaran lisääntymisen merkityksellisyys (35 §)

Viivästyneen vahinkovakuutusmaksun maksaminen (42 §)

Maksun maksaminen pankkiin tai postiin (44 §)

Vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen (46 §)

Monivakuutus (59 §)

Vakuutuksenantajien vastuun jakaminen monivakuutuksessa (60 §)

Maksu väärälle henkilölle (71 §)